

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/2135,**2. detsember 2021,****mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Ukraina relvajõudude toetamiseks**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt nõukogu otsusele (ÜVJP) 2021/509 ⁽¹⁾ loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige võib Euroopa rahutagamisrahastust vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 punkti b alapunktile i rahastada meetmeid kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamiseks.
- (2) Dialoogi ja koostöö tugevdamine ja järk-järguline lähenemine välis- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonnas, sealhulgas ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas, on üks ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu ⁽²⁾ eesmärke.
- (3) ELi ja Ukraina vahelise koostöö edasise tõhustamise olulisus ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikavaldkonnas ning Ukraina suurem lähendamine ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale (ÜVJP), sealhulgas võimaluste uurimine Ukraina vastupanuvõime täiendavaks toetamiseks, oli üks ELi ja Ukraina 2020. aasta tippkohtumise tulemusi.
- (4) Ukraina välisminister ja Ukraina kaitseminister taotlesid oma 28. oktoobril 2021 liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale (edaspidi „kõrge esindaja“) saadetud kirjas liidult kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 59 lõikega 1 Ukraina relvajõudude üksuste sõjaväemeditsiini-, pioneeri- (demineerimine), liikuvuse- ja logistika- ning küberkaitseüksuste toetamist.
- (5) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid ning järgitakse rakendamise vastavust Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude rakendamise korrale ja nõukogu ühise seisukohale 2008/944/ÜVJP ⁽³⁾.
- (6) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

⁽¹⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

⁽²⁾ ELT L 161, 29.5.2014, lk 3.

⁽³⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Käesolevaga luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Ukraina Vabariiki (edaspidi „toetusesaaja“).
2. Abimeetme eesmärk on panustada Ukraina relvajõudude võimekuse tugevdamisse, sealhulgas nende võimesse osutada kriiside või hädaolukordade korral teenuseid tsiviilelanikele, sealhulgas rahvusvähemuste esindajatele, ning suurendada Ukraina võimekust aidata kaasa ÜJKP sõjalistele missioonidele ja operatsioonidele.
3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest Ukraina relvajõududele varustuse, mis on mõeldud mittesurmava jõu kasutamiseks, tarnimist, et tugevdada Ukraina relvajõudude võimekust järgmiste üksuste puhul:
 - a) sõjaväemeditsiin (sh välihaiglad);
 - b) pioneerid (sealhulgas demineerimine);
 - c) liikuvus ja logistika ning
 - d) küberkaitse.
4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates eelarvevahendite käsutajana tegutseva abimeetmete halduri ja käesoleva otsuse artikli 4 lõikes 2 osutatud üksuse vahelise esimese lepingu sõlmimise kuupäevast, vastavalt (ÜVJP) 2021/509 artikli 32 lõike 2 punktile a.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on maksimaalselt 31 000 000 eurot. Kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 29 lõikega 5, võib abimeetme haldur kutsuda pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist üles panustama kuni 27 900 000 eurot. Abimeetme halduri üleskutsel panustatud vahendeid kasutatakse tehtud kulutuste eest tasumiseks üksnes otsusega (ÜVJP) 2021/509 loodud komitee heakskiidetud määras käesolevale abimeetmele vastavas 2021. aasta paranduseelarves.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise tingimus.
2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:
 - a) abimeetmest toetatavad Ukraina relvajõude üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
 - b) kogu abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;
 - c) kogu abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

- d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ning seda ei anta tema olelusringi lõpus ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kokkulepetes kindlaks määratud.
3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetmest toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga ning järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.
2. Artikli 1 lõikes 3 nimetatud tegevusi rakendab:
- a) Leedu projektijuhtimise keskasutus artikli 1 lõike 3 punktide a, b ja c osas ning
- b) Eesti E-riigi Akadeemia artikli 1 lõike 3 punkti d osas.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja tagab seire toetusesaaja artikli 3 kohaselt sätestatud kohustuste täitmise üle. Nimetatud seire suurendab teadlikkust artikli 3 kohaselt sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aitab vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, abimeetmest toetust saavate Ukraina relvajõudude üksuste poolt.
2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse alljärgnevalt:
- a) tarnete nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul tarnesertifikaadid allkirjastatakse lõppkasutaja relvajõudude poolt omandiõiguse üleminekul;
- b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal aruandeid kindlaksmääratud varustusühikute inventuuri kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;
- c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja võimaldab kõrgele esindajale taotluse korral juurdepääsu kohapealse kontrolli läbiviimiseks.
3. Kõrge esindaja korraldab kuus kuud pärast varustuse esimest tarnet abimeetme hindamise struktureeritud esimese hinnangu vormis. See võib hõlmata abimeetme raames tarnitud varustuse ja varude ning osutatud teenuste kohapealset kontrolli või muid tõhusaid sõltumatult antud teabe vorme. Lõpphindamine korraldatakse pärast seda, kui varustuse ja varude tarnimine ning teenuste osutamine abimeetme raames on lõpetatud, et anda hinnang selle kohta, kas abimeetme on aidanud kaasa seatud eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

*Artikkel 7***Peatamine ja lõpetamine**

Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

*Artikkel 8***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 2. detsember 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
J. VRTOVEC
